

Τὸ Βῆμα

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ

ΓΡΑΦΕΙΑ
"ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΠΑΤΡΙΔΟΣ,"

ΠΑΝΤΩΝ ΠΑΤΡΙΣ ΤΙΜΙΩΤΑΤΟΝ

Ἰδιοκτήτης
Ρ. ΓΑΒΑΛΑΣ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΑΠΑΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

Μετὰ τὴν λήξιν τῆς πρὸς κατάληψιν τῆς Θεσσαλονίκης κινήσεως τῶν ἡμετέρων στρατιωτικῶν δυνάμεων, ἡ προσοχὴ τοῦ κόσμου ἐστράφη πρὸς τὰ ἐν Ἡπειρῷ καὶ Μοναστηρίῳ δρῶντα τμήματα τοῦ στρατοῦ, μετὰ πολλῆς δὲ τῆς δυσφορίας ὑφίσταται τὴν σπάνιν τῶν εἰδήσεων, ὡς ἐδισθεῖσα εἰς τὴν μέχρι τοῦδε ραγδαίαν καὶ ἀληθῶς καταπλήσσοσαν δρᾶσιν τῆς νικηφόρου τοῦ Διαδόχου στρατιᾶς.

Καὶ αἱ εἰς τὰ τμήματα ταῦτα δρῶσαι δυνάμεις μας προχωροῦσιν ἡρέμα, ἀλλ' ἀείποτε ἐπὶ τὰ πρόσω, καθ' ὅσον καὶ ὡς ἐκ τῆς φύσεως τοῦ ἔδαφους, καὶ ὡς ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐκεῖσε συγκεντρωμένων πολυαρίθμων ἐχθρικών στρατευμάτων, ἐν χώρᾳ ὅπου πολυπληθεῖς καὶ ἄγριοι οἱ ἐχθρικοὶ πληθυσμοὶ, εἶναι ἐπιβεβλημένη ἄκρα περίσκεψις, οὐδόλως ἐπιτρεπομένου εἰς τοὺς στρατιωτικοὺς ἀρχηγοὺς νὰ διακινδυνεύσωσι δι' ἐσπενυμένων ἐνεργειῶν, ἔστω καὶ ἐπ' ἐλάχιστον τὸ μέχρι τοῦδε κτηθὲν κέρδος.

Πάντοτε προχωροῦμεν, νικῶντες καὶ καθαρίζοντες τὸ ἔδαφος ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς, οὔτινες οὔτε ὀλίγοι οὔτε καὶ εὐκαταφρόνητοι ἦσαν, ἡ ἔκβασις δὲ τοῦ τελικοῦ ἀγῶνος δὲν δύναται νὰ ᾖ ἀμφίβολος.

Ληφθῆτω δὲ καλῶς ὑπ' ὄψιν, ὅτι τὸ Μοναστήριον εἶναι μία τῶν ἀριστῶν στρατηγικῶν τῆς Μακεδονίας θέσεων καὶ ἔδρα στρατιωτικοῦ σώματος, μεγίστη ἀποθήκη στρατιωτικῶν εἰδῶν, ὄπλων καὶ ἐφοδίων καὶ ὑπερασπίζεται ἀπὸ μεγάλην φρουρὰν, ἧς ὁ ἀριθμὸς τελευταίως ἐφθάσεν εἰς 60,000 ἀνδρῶν, διότι ἐκεῖ κατέφυγον ὅλα τὰ συντρίμματα τῶν ὑπὸ τῶν Μαυροβουνίων, τῶν Σέρβων καὶ τῆς δυτικῆς Βουλγαρικῆς στρατιᾶς ἠττωμένων στρατιωτικῶν σωμάτων.

Ἡ τελικὴ τοῦ Μοναστηρίου τύχη πάντως ἔσεται ἡ τῆς Θεσσαλονίκης μὲ μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι δὲν θὰ συντελεσθῆ ἢ ἄλωσις ἀπὸ μόνα τὰ Ἑλληνικὰ ὄπλα ἀλλ' ἐν συμπράξει μετὰ τῶν Σερβικῶν ὄν στρατιᾶ, εὐρίσκεται ἤδη πρὸ τοῦ Μοναστηρίου.

ἈΡΘΡΑ ΣΥΝΕΡΓΑΤΩΝ

ΤΑ ΕΠΑΚΟΛΟΥΘΑ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

— Πῶς ὠρίσθησαν τὰ ὅρια τῆς Βουλγαρίας διὰ τῆς συνθήκης τοῦ Βερολίνου.

— Πῶς ἰδρύθη διὰ τῆς αὐτῆς συνθήκης ἡ Ἀνατολικὴ Ρωμυλία ὡς προμαχὼν κατὰ τῶν Σλαύων.

— Πῶς ἐπλανήθη εἰς τοῦτο ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις.

— Αἱ ὑποχρεώσεις τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἐν τῇ ἐπικειμένῃ Συνδιασκέψει.

Ἐπικειμένης τῆς Συνδιασκέψεως τῶν Μεγαλοδυνάμεων, πρὸς διεξήγησιν τῶν πραγμάτων τῆς Ἀνατολῆς, καὶ διὰ τῆς Ἑυρωπαϊκῆς Τουρκίας, μέγιστον ἡμῶν συμφέρον εἶναι νὰ μελετήσωμεν τὴν διπλωματικὴν ἱστορίαν τοῦ Ρωσοτουρκικοῦ πολέμου καὶ τοῦ Συνεδρίου τοῦ Βερολίνου, ὅπερ εἴχε τὸν αὐτὸν σκοπὸν τὸν ὅποιον θὰ ἔχη καὶ ἡ προσεχὴς Συνδιάσκεψις.

Ὡς εἶναι πασίγνωστον ἡ συνθήκη τοῦ Ἁγίου Στεφάνου, ἡ συναφθεῖσα μετὰ τῆς νικηφόρου Ρωσσίας καὶ τῆς ὑπὸ τὴν πτέρην ταύτης σφαδαζούσης Τουρκίας, ἐδημιούργει τὴν ἡγεμονίαν τῆς Βουλγαρίας κατὰ τὸν τρόπον ἐκμηθεύζοντα ἀνεπιστρεπτὴ τὰ συμφέροντα τοῦ Ἑλληνισμοῦ, τὸν ὁποῖον μόνον περιώριζε μέχρι Θεσσαλονίκης, ἀπεχώριζε δὲ, διχοτομοῦσα τὴν Μακεδονίαν, εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα ἀπὸ τῶν λοιπῶν ἑλληνικῶν χωρῶν τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης μέχρις Ἀδριανουπόλεως καὶ Κωνσταντινουπόλεως.

Ἡ Ἀγγλία ἀπέναντι τῆς προφανεστάτης ταύτης ἐξουλώσεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀντέστη, καὶ, προκαλέσασα ἀμέσως τὸ ἐν Βερολίῳ συνέδριον, μετέτρεψε ριζικῶς τὴν συνθήκην τοῦ Ἁγίου Στεφάνου, ἀφ' ἐνὸς μὲν περιορίσασα τὴν Βουλγαρίαν μέχρι τοῦ Αἴμου, ἀφ' ἑτέρου δὲ δημιουργήσασα τὴν αὐτόνομον ἐπαρχίαν τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμυλίας.

Ἡ ἀντιπολίτευσις ἐν Ἀγγλίᾳ κατηγοροῦσε τότε τὴν Ἀγγλικὴν Κυβέρνησιν, ὅτι ἡ δημιουργία τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμυλίας δὲν ἦτο ἱκανὴ νὰ προστατεύσῃ τὰ ἐπὶ τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης δικαιώματα τοῦ Ἑλληνισμοῦ, οὐδὲ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν Βουλγαρίαν νὰ καταλάβῃ τὴν Ἀνατολικὴν Ρωμυλίαν, καὶ νὰ ἐκσλαύσῃ αὐτήν. Εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην ὁ πρωθυπουργὸς Δισδραέλης ἀπαντῶν ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 19 Ἰουλίου 1878 τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων εἶπε τὰ ἑξῆς ἀκριβῶς, κατὰ τὰ ἐπίσημα πρακτικὰ τῆς ἱστορικῆς ἐκείνης συνεδριάσεως.

«... Ἀλλὰ ταῦτα πάντα μετέβαλον σπουδαίως αἱ ἀποφάσεις τοῦ Συνεδρίου, ἀποδοῦσαι

» εἰς τὸν Σουλτάνον τὰ δύο τρίτα τῆς συμπεριληφθείσης διὰ τῆς συνθήκης τοῦ Ἁγ. Στεφάνου ἐν τῇ Βουλγαρίᾳ χώρας, ἧτοι τριακοντάκις χίλια τετραγωνικὰ μίλια χώρας γονιμοτάτης, κατοικουμένης ὑπὸ δύο ἡμίσεως ἑκατομμυρίων τῶν εὐρωστοτέρων καὶ νοσημονεστέρων αὐτοῦ ὑπηκόων. Ὅστω τὰ σύνορα τοῦ κράτους αὐτοῦ τὰ περιορισθέντα διὰ τῆς συνθήκης τοῦ Ἁγ. Στεφάνου μέχρι τῶν περικύκλων τῆς Θεσσαλονίκης καὶ τῆς Ἀδριανουπόλεως, ἐξετάθησαν καὶ πάλιν μέχρι τοῦ Αἴμου καὶ τοῦ τείχους τοῦ Τραιανου. Ἡ δὲ ἡγεμονία δι' ἧς ἐσκοπεῖτο ἀληθῆς πολιτικῆ καὶ γεωγραφικῆ ἐπανάστασις τῶν χωρῶν ἐκεῖνων ἐγένετο σήμερον ἀπλοῦν ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ Δουνάβεως κρατίδιον, περιλαμβάνον μόλις τὸ τρίτον τοῦ κατὰ τὴν συνθήκην τοῦ Ἁγ. Στεφάνου ἀπονεμηθέντος αὐτῇ ἔδαφους καὶ πληθυσμοῦ. Τὸ συνέδριον κατηγορήθη, τῇ ἀληθείᾳ, ὅτι, ὀρίζον τὸν Αἴμον ὄριον τῆς οὕτως ἐπὶ τῆς ταύτης Τουρκίας, παρέδωκεν ἀνυπολόγητα σημεῖα αὐτοῦ. Ἀλλὰ δυσκολευτότατον εἶναι Μυλόρδοι, νὰ εὐρεθῶσιν οὐδέποτε σύνορα ἀπόρθητα καθ' ἑαυτὰ, ἀνευ τῆς συμπράξεως τῆς γενναιότητος, τῆς πειθαρχίας καὶ τοῦ πατριωτισμοῦ τοῦ ὑπερασπιζομένου αὐτῶν λαοῦ. Ἀναλογιζόμενος δὲ ὅποιοι τινες ἦσαν οἱ τὴν Πλεῦναν ὑπερασπίσαντες ἄνδρες, δυσκολεύομαι νὰ πιστεύσω ὅτι οὗτοι θέλουσιν εὐρη δυσυπεράσπιστον τὸν Αἴμον. Ἐρρέθη προσέτι ὅτι τὸ Συνέδριον διὰ τῆς παραχωρήσεως τῆς Σόφιας εἰς κράτος πράγματι ὅλως ἀνεξάρτητον τῆς Πύλης καὶ δυνάμενον αὐρίον νὰ κηρύξῃ πόλεμον κατ' αὐτῆς, παρέσχε μέσον νὰ παρακαμφθῆ ἡ σειρά τοῦ Αἴμου. Ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος εἶναι προφανῆς ἀπάτη τῶν ἐπιφορτισμένων νὰ παρέχωσι τῇ Εὐρώπῃ τὰς δικαίως ὑπ' αὐτῆς ἀπαιτούμενας τοιαύτας πληροφορίας. Κατὰ τούτους ἡ θέσις τῆς Σόφιας ἔχει ὑπερτάτην τινὰ στρατηγικὴν σημασίαν, ἣν καλῶς ἐγγώριζον οἱ ἐν τῇ Συνεδρίῳ συναλλαττόμενοι, οὔτινες ἐν τούτοις ἠναγκάσθησαν νὰ ὑποχωρήσωσιν εἰς τὴν ἐπιτακτικὴν ἀπαίτησιν τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς Ρωσίας. Περὶ τοῦ ἰσχυρισμοῦ τούτου ἐν μόνον πρᾶγμα ἔχω ν' ἀνακοινώσω ὑμῖν, μυρόρδοι, ὅτι δηλ. δὲν περιέρχεται ἐν αὐτῇ οὐδ' ἔχνος ἀληθείας. Ὁ στρατηγικώτατος ἀνὴρ τῆς Τουρκίας Μεχμέτ Ἀλῆ πασσάς, ὁ εἰς τὴν στρατηγικὴν ἐπιστήμην συνενῶν ἀκρίβῃ γινώσκων τῆς τοπογραφίας τῶν χωρῶν ἐκεῖνων, καθ' ἣν ὥραν ἐπρόκειτο νὰ συζητηθῶσι τὰ πρὸς τὸν Αἴμον ὄρια, ἀπεφάνθη, ὅτι ὅλως ἐσφαλμένη ἦτο ἡ ἰδέα τῆς στρατηγικῆς σπουδαιότητος τῆς Σόφιας, μία δὲ μόνη θέσις ἐν τῇ διαμερίσματι ἐκεῖνῳ ὑπῆρχεν, ἡ δίοδος τοῦ Ἰχτιμάν, ἧτις καλῶς ὑπερασπιζομένη, ἦτο ἀπόρθητος καὶ ὡς τοῦτο ἐθεώρει τὸν προμαχῶνα τοῦτον ὡς ἀπαραίτητον εἰς τὴν ἀσφάλειαν τῆς πρωτευούσης. Ἄλλ' ὁ ἀπόρθητος οὗτος προμαχὼν ἀφέθη τῇ Τουρκίᾳ, ἱκανὸς ὢν νὰ ματαιώσῃ πᾶσαν ἐπίθεσιν καὶ νὰ καθήσυχάσῃ τὰς ἀνησυχίας τῶν φοβουμένων, μὴ ἡ Ρωσία κυριεύσῃ τὴν Κωνσταντινουπόλιν παρακάμπτουσα τὰ Βαλκάνια».

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω καταφαίνεται πόσον οὐκ ἐπιπρὸς ἐπλανήθη τότε ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις. Ἐδημιουργήθη δι' αὐτῆς ἡ Ἀνατολικὴ Ρωμυλία μὲ τὴν πεποιθήσιν ὅτι

